

UNIVERZITET U SARAJEVU PRIRODNO - MATEMATIČKI FAKULTET

Bećirhodžić Nerma Smjer: Ekologija

PRINCIPI OBRAZACA SPOLNOG PONAŠANJA

- Seminarski rad -

Sarajevo, 2011.

Sadržaj

I. II. III. UVOD

.....	1	Primjeri
obrazaca spolnog ponašanja	2	Seksualna
selekcija	6	
III.1. Sezona parenja		
8 III.2. Evolucioni model polnih razlika i		
sličnosti.....	9	III.3. Opšte pretpostavke
evolucionog pristupa u ponašanju	9	IV. Polne razlike u
ljudskim obrascima spolnog ponašanja	10	IV.1. Pozitivne i
negativne strane spolnog općenja	10	IV.2.
Poslijedica spolnog općenja	10	
V. VI. ZAKLJUČAK		
.....	12	LITERATURA
.....	13	

I.

UVOD

Da bi bili uspješni u vrlo važnom procesu reprodukcije spolni partneri, mužjak i ženka, moraju se međusobno predstaviti na vrlo jasan i nedvosmislen način. Životinje to postižu tzv. udvaranjem. Pod udvaranjem se podrazumijeva čitav niz ineraktivnog ponašanja koje se odvija između mužjaka i ženke prije, u toku i neposredno nakon akta parenja. Udvaranje i pojedine faze udvaranja imaju određenu funkciju. Neki obrasci ponašanja tokom parenja služe za lociranje i privlačenje mogućeg spolnog partnera. Kada se već susretne mužjak i ženka, on se predstavlja na specifičan način kojim je želi podstaknuti da reaguje prihvatanjem udvaranja. Sam akt parenja je vrlo kompleksan i podrazumijeva specifično i sinhronizirano ponašanje oba partnera. Za udvaranje, parenje i podizanje mladih vrlo važan je izbor mjesta za te aktivnosti. U nekih vrsta susret spolova, udvaranje, parenje i podizanje mladih odvija se na jednom mjestu. U drugih vrsta pojedine faze odvijaju se na posebno odabranim mjestima. U prirodnim uslovima vrlo često se dešava da spolni partneri nisu istovremeno spremni za parenje. Najčešće je jedan partner, obično mužjak, spremniji od drugog. U tom slučaju mužjak pribjegava posebnom obrascu ponašanja čija je funkcija stimuliranje ženke za parenje. U tu svrhu mužjak izvodi različite aktivnosti koje sadrže vizuelne, mirisne i taktalne signale sedukcije ili njihove kombinacije. Kod nekih životinjskih vrsta udvaranje i parenje povezano je sa velikom opasnošću. Spolno nespemne ženke mogu udvaranje shvatiti kao agresivnost i to pobuđuje njene odbrambene mehanizme. U nekih paukova mužjaci su upadljivo manji od ženki. Zato njegovo udvaranje nepripremljenoj ženci postaje vrlo rizično i dovodi ga u opasnost da bude pojeden. Kod životinjskih vrsta koje imaju tzv. spoljašnju oplodnju presudnu ulogu za uspješnost reprodukcije

ima sinhronizacija spolnog ponašanja. Muške i ženske spolne stanice moraju se sresti izvan tijela i ukoliko se to nije desilo sinhrono one propadaju. Mužjaci i ženke mnogih životinjskih vrsta se međusobno razlikuju u pogledu veličine, oblikom tijela i vrlo često upadljivo različitom obojenošću cijeloga ili pojedinih dijelova tijela. Ova pojava se naziva spolni dimorfizam. Kod nekih vrsta životinja mužjaci su znatno manji od ženki, dok su opet kod nekih upadljivo krupniji. Tako su, naprimjer, mužjaci nekih beskičmenjaka i nekih riba u poređenju sa ženkama pravi kepeci i obično su tokom cijelog života vezani za ženku, često kao paraziti. od ptica i sisara mužjaci su, po pravilu, znatno krupniji od ženki. Oblik tijela mužjaka i ženki mnogih vrsta su tako različiti kao da ne pripadaju istoj vrsti. Mužjaci se od ženki najčešće razlikuju po nekim morfološkim karakteristikama, kao što su: rogovi, krijeste, papci, perje te različiti drugi izraštaji i dodaci. Naročito česta i upadljiva razlika među spolovima je u pogledu tjelesne obojenosti pojedinih dijelova tijela: mužjaci su, po pravilu, uvijek živahnijih boja, što naročito dolazi do izražaja za vrijeme razmnožavanja. Mužjaci mnogih životinja imaju drugačiju boju, a mnogi specijalne ukrase; kod nekih riba mužjaci imaju dugačke, šarene peraje te upadljivu obojenost nekih dijelova tijela. Perje mužjaka nekih ptica je izuzetno lijepe i upadljive boje (fazan, paun, rajska ptica itd.).

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com